

Wizja Kierunków Rozwoju Gospodarczego Obszaru Metropolitalnego Gdańsk Gdynia Sopot
(WKRG OMGGS)
Gdańsk, 27.06.2023

Autor:

THINK TANK METROPOLIA

Plan dokumentu:

1. **Executive Summary**
2. **Metodologia opracowania WKRG OMGGS**
3. **Podsumowanie Analizy Otoczenia Gospodarczego**
4. **Wizja Kierunków Rozwoju Gospodarczego OMGGS**
5. **Załączniki**

1. Executive Summary

Obszar Metropolitalny Gdańsk Gdynia Sopot (OMGGS) pod kątem gospodarczym w 2034 roku to:

A. **Metropolia Wiedzy** (*inspiracja: Rotterdam E. Środkowej*):

- Priorytet dla centrów kompetencji o dużej wartości dodanej: podmiotów (firm, ośrodków badawczych) opartych na wiedzy. Przykładem może być funkcjonujące w obszarze cyfryzacji gospodarki Centrum Badawczo Rozwojowe Intel;
- Lider zaawansowanych technologii w Polsce, m.in. w oparciu o centrum kompetencji morskich, logistycznych i satelitarnych (*inspiracja: Cape Canaveral*);
- Technologie cyfrowe - Europejskie centrum kompetencji IT;
- Elastyczny, silny ośrodek akademicki i szkoleniowy nastawiony na zwiększanie innowacyjności przedsiębiorstw zlokalizowanych w OMGGS. Elastyczność (szybkość reakcji na zmiany w otoczeniu gospodarczym) w kształceniu i przeszkalaniu kadr.

B. **Bałtycki Port Nowych Idei:**

- Miejsce wymiany nie tylko towarów, ale i idei, relacji, ludzi. Istotna rola w obszarze Basenu Morza Bałtyckiego, ośrodek wydarzeń kongresowych i debaty politycznej i gospodarczej;
- Okno Europy Środkowo-Wschodniej na świat;
- Współpraca oparta na zaufaniu, otwartości, solidarności, proaktywności obywatelskiej, elastyczności w działaniu;
- Świetnie skoordynowana, transparentna sieć współpracy samorządu, nauki i biznesu;
- Pionierskie w skali Polski projekty baz danych i narzędzi IT, w tym m.in. „sztucznej inteligencji” w sektorze publicznym.

C. **Najlepsze w Polsce miejsce do życia** (*inspiracja: Floryda, Kaszuby – Prowansja Północy*):

- Zielono-niebieska przestrzeń do życia i rozwoju;
- Bogata oferta kulturalna i turystyczna;
- *Wellbeing* – bogata oferta pracy i czasu wolnego, w tym również dla seniorów;
- Czysta energia z lądowych i offshore'owych farm wiatrowych, elektrowni atomowej; magazyny energii elektrycznej oparte o technologie wodorowe lub inne.

2. Metodologia opracowania WKRG OMGGS

Wizja kierunków rozwoju gospodarczego OMGGS została opracowana w ramach spotkań zespołów roboczych przy *Think Tank*u Metropolia.

Podczas dwóch spotkań (w dniach 04.04.2023 oraz 12.05.2023) została sporządzona analiza SWOT. Dodatkowo podczas 2 Spotkania roboczego w ramach burzy mózgów w 3 grupach oraz późniejszej dyskusji została wypracowana wizja kierunków rozwoju gospodarczego OMGGS.

W powyższych spotkaniach udział wzięli:

Przedstawiciele biznesu:

- Chryc-Gawrychowski Robert - Prezes Northvolt Poland sp. z o.o.,
- Falkowski Wojciech - Prezes Zarządu ECOL-GROUP sp. z o.o.,
- Grabski Maciej - Prezes Zarządu Olivia Business Centre sp. z o.o.,
- Jurczyk Krzysztof - Dyrektor Operacyjny Intel Technology Poland sp. z o.o.,
- Łoboda Sławomir – Wiceprezes LPP SA.

Przedstawiciele nauki:

- Miler Mariusz - Kanclerz Politechniki Gdańskiej,
- Mrozowska Sylwia - prof. UG, Prorektor ds. współpracy i rozwoju UG,

Przedstawiciele samorządu i otoczenia biznesu:

- Gruszecka - Spychała Katarzyna - Wiceprezydent ds. Gospodarczych Miasta Gdyni,
- Grzelak Piotr - Z-ca Prezydenta ds. zrównoważonego rozwoju i inwestycji Miasta Gdańska,
- Orłowski Paweł - Wiceprezes Zarządu Międzynarodowych Targów Gdańskich S.A.,
- Szultka Stanisław - Dyrektor Departamentu Rozwoju Gospodarczego UMWP.

Organizacja i prowadzenie spotkań roboczych:

- Glaser Michał - Prezes Zarządu OMGGS,
- Kaszuba Jakub - Prezes Zarządu Base Group Sp. z o.o., **Przewodniczący Think Tank Metropolia,**
- Jankiewicz Małgorzata - Koordynator ds. społ.- gospodarczych OMGGS,
- Bogdziewicz-Wróblewska Joanna - Koordynator ds. strategii OMGGS.

W ramach przygotowań do spotkań roboczych wykorzystano z następujących opracowań:

- "Made in Eindhoven: the small Dutch city that became a tech Powerhouse", Financial Times;
- Jacek Dukaj, „Sto jedwabnych kurtyn”, Nowa era globalizacji – co nas czeka, jakie szanse dla Polski?, Pomorski Thinkletter nr 4(11)/2022, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową;
- Zestaw wskaźników społecznych i gospodarczych OMGGS;
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 i Regionalny Program Strategiczny w zakresie gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego

(dokumenty strategiczne Samorządu Województwa Pomorskiego, aktualizacja styczeń 2023);

- Europejski Zielony Ład, komunikat KE;
- Nowa strategia przemysłowa Europy, komunikat KE;
- The Global Risks Report 2021, 2023, World Economic Forum;
- Making the Green Recovery work for jobs, income and growth, OECD, 2020;
- Spatial Foresight, kwiecień 2023.

3. Podsumowanie Analizy Otoczenia Gospodarczego

Otoczenie gospodarcze OMGGS jest pod wpływem wielu czynników makroekonomicznych, z których najważniejsze to:

NOWA FAZA GLOBALIZACJI / DEGLOBALIZACJA:

- Wzrost znaczenia gospodarki Chin, zagrażający dominującej roli Stanów Zjednoczonych w skali globalnej;
- Szybkie tempo zmian technologicznych, szczególnie w obszarze przetwarzania danych. Rosnące tempo digitalizacji - przeniesienie procesów gospodarczych ze świata materii do Cyfry;
- Podział świata na bloki wymusza m.in. suwerenność surowcową i technologiczną;
- Rosnący protekcyjizm, objawiający się coraz większą ilością regulacji i ograniczeń swobody prowadzenia biznesu;
- Występujące konflikty zbrojne oraz rosnące ryzyko kolejnych wojen w poszczególnych regionach świata.

ŚWIAT VUCA:

- Otoczenie gospodarcze wykazuje się dużą zmiennością (Volatility), niepewnością (Uncertainty), złożonością (Complexity) i niejednoznacznością (Ambiguity). W odpowiedzi na szybko zmieniającą się rzeczywistość, przejście z tradycyjnego zarządzania projektami do zarządzania zwinnego.

KLIMAT:

- Kryzys klimatyczny, zmiany klimatu coraz mocniej wpływają na procesy gospodarcze (dostępność zasobów, efektywne wykorzystanie energii, bezpieczeństwo funkcjonowania firm w coraz bardziej nieprzewidywalnych warunkach, zielone innowacje), rosnąca presja kurczącego się okna czasowego na wprowadzenie zmian;
- Finansowanie i rozwój biznesu w rosnącym stopniu uzależnione jest mierników oddziaływania na środowisko naturalne przez dane przedsiębiorstwo (presja ekonomiczna, technologiczna i reputacyjna).

POLITYKI UE:

- Europejski Zielony Ład (EZŁ) - europejska strategia na rzecz zrównoważonego wzrostu sprzyjającemu włączeniu społecznemu, której celem jest transformacja gospodarki UE w kierunku zrównoważonej przyszłości i bardziej ambitne cele

klimatyczne Unii Europejskiej (UE). EZŁ obejmuje polityki sektorowe i plan inwestycyjny, w tym uruchomienie do 2030 inwestycji o wartości min. 1 bln euro¹.

- Nowa strategia przemysłowa Europy zakłada, że przemysł ma stać się bardziej zielony, bardziej cyfrowy i bardziej cyrkularny, dzięki czemu uzyska lepszą konkurencyjność w skali globalnej.
- Cele strategii UE realizowane będą poprzez projekty inwestycyjne, B+R, rozwój kapitału ludzkiego.

4. Wizja Kierunków Rozwoju Gospodarczego OMGGS

OMGGS z uwagi na:

- posiadaną infrastrukturę logistyczną,
- unikalne położenie geograficzne,
- atrakcyjność osiedleńczą,
- wysoki poziom przedsiębiorczości,
- zdywersyfikowaną strukturę gospodarki

ma dużą szansę stać się centrum zaawansowanych technologii. W celu realizacji tej wizji do 2034 roku **OMGGS skupi się na budowaniu:**

4.1 Metropolii Wiedzy.

Naszą aspiracją jest rozwój na wzór takich ośrodków metropolitalnych jak Rotterdam. W ramach obranych priorytetów znajduje się budowanie centrów kompetencji, które przyczynią się do generowania dużej wartości dodanej przez przedsiębiorstwa mające swoją siedzibę na terenie OMGSS. Będzie to możliwe dzięki efektywnej współpracy biznesu z ośrodkami badawczymi przy wsparciu lokalnych samorządów. Dobrym przykładem dobrze funkcjonującego ośrodka badawczego jest Centrum Badawczo Rozwojowe Intel. Dodatkowo będzie zapewniona szeroka oferta dot. przeszkolenia pracowników. Jest to niezbędne do zapewnienia dobrze przygotowanych kadr w erze szybkich, dynamicznych zmian zachodzących w gospodarce światowej.

OMGGS ma za zadanie stać się liderem zaawansowanych technologii w Polsce w oparciu o centrum kompetencji morskich, logistycznych i satelitarnych (*inspiracja: Cape Canaveral*). W tym celu konieczne jest zbudowanie kompetencji związanych z efektywnym wykorzystaniem odpowiednio dobranych technologii cyfrowych. To na terenie OMGGS powstanie Europejskie centrum kompetencji IT dla samorządów. Będzie to możliwe dzięki elastycznie działającym, silnym ośrodkom akademickim i szkoleniowym. Dodatkowo w ramach tego unikatowego w skali kraju projektu zostanie wykorzystany najnowocześniejszy obiekt informatyczny w Polsce - Centrum Kompetencji STOS Politechniki Gdańskiej.

¹ 1 bln EUR z połączenia funduszy z budżetu UE i inwestycji uruchomionych przez te fundusze:

- 503 mld EUR z budżetu UE 2021-2030 (25% WRF 2021-2027 i wydatki na środowisko z programów: Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji, EFRR, FS, Horyzont, LIFE), uruchomione zostanie współfinansowanie krajowe na poziomie 114 mld EUR,
- InvestEU: efekt dźwigni, w latach 2021-2030 uruchomi ok. 279 mld EUR,
- 100 bln EUR w latach 2021-2027: mechanizm sprawiedliwej transformacji (budżet UE, współfinansowanie PCzł, wkład InvestEU i EBI), na okres 10 lat – 143 mld EUR,
- Fundusz innowacyjny i fundusz modernizacyjny (poza budżetem UE) min. 25 mld EUR.

Kluczowe będzie również budowanie odporności na przyszłe nieoczekiwane, destrukcyjne wydarzenia jak: klęski żywiołowe, spowolnienie gospodarcze, wojny, cyberataki, pandemie. Odporność gospodarcza dotyczyć będzie m.in. gotowości na przełomowe innowacje, przemiany strukturalne, zakłócenia w łańcuchach dostaw, nagły wzrost cen towarów.

W rezultacie powyższego projektu powstanie ekosystem nastawiony na zwiększanie innowacyjności przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie OMGGS. Zostaną ustalone konkretne wskaźniki rezultatu, np. ilość skomercjalizowanych patentów przedsiębiorstw z obszaru OMGGS.

4.2 Bałtyckiego Portu Nowych Idei.

OMGGS będzie przestrzenią wymiany nie tylko towarów, ale idei, budowania dobrych relacji. W tym celu zostanie poszerzona oferta atrakcyjnych wydarzeń kongresowych, debaty politycznej i gospodarczej. To poprzez OMGGS Rejon Morza Bałtyckiego jeszcze bardziej otworzy się na świat. Współpraca z innymi regionami będzie oparta na zaufaniu, otwartości, solidarności, proaktywności obywatelskiej, elastyczności w działaniu. Świetnie skoordynowana, transparentna sieć współpracy samorządu, nauki i biznesu będzie fundamentem pionierskich projektów w Polsce dot. cyfryzacji usług publicznych z wykorzystaniem m.in. „sztucznej inteligencji”.

4.3 Najlepszego w Polsce miejsce do życia.

OMGGS Wschodnioeuropejską Florydą, Prowansją Północy.

OMGGS będzie obszarem gospodarczym, w którym biznes wspiera zrównoważony rozwój społeczności lokalnych.

Zostanie stworzona zielono-niebieska przestrzeń do życia i rozwoju mieszkańców (kolor zielony utożsamiany jest z ekologiczną produkcją energii, zdrowym stylem życia, czystym środowiskiem naturalnym, walorami przyrodniczymi całego OMGGS; kolor niebieski nawiązuje do wody m.in. morskiej, rzecznej, jeziornej, potokowej ale również retencyjnej tj. stawy i ogrody deszczowe).

Mieszkańcy OMGGS będą intensywnie korzystali z bogatej oferty kulturalnej, turystycznej opartej o unikatowe walory przyrodnicze regionu. Czas wolny będą spędzali odwiedzając wyjątkowe w tej części Europy atrakcje turystyczne. OMGGS będzie atrakcyjnym miejscem do życia, w tym m.in. dla seniorów, z wysokim poziomem, szeroko dostępnych usług zdrowotnych, specjalistycznych, przyjaznym otoczeniem architektoniczno - przestrzennym, atrakcyjną ofertą spędzania czasu wolnego i rozwoju osobistego.

Z uwagi na transformację energetyczną Polski, energia elektryczna i ciepła na terenie OMGGS będzie produkowana z „czystych” źródeł. W tym celu zostanie wykorzystany optymalny miks produkcji energii z takich źródeł jak: farmy wiatrowe na lądzie i na morzu, elektrowni atomowej, mniejszych rozproszonych elektrowni SMRs (small modular reactors), „stałych” źródeł rozproszonej energii cieplnej i elektrycznej tj. odpady, ścieki, woda i osady. Do magazynowania energii elektrycznej będzie wykorzystany wodór oraz inne rodzaje magazynów energii elektrycznej.

5. Zalecenia dot. kolejnych kroków dla OMGGS:

- 5.1. Wykorzystanie wizji kierunków rozwoju gospodarczego OMGGS w przygotowaniu Strategii Rozwoju Gospodarczego OMGGS;
- 5.2. Przenalizowanie wpływu działań z obszaru ESG (Environmental, Social and Corporate Governance) na strategię OMGGS;
- 5.3. Przeanalizowanie możliwości rozwoju na terenie OMGGS branż z obszaru produkcji energii z czystych źródeł i ocena wpływu na strategię OMGGS;
- 5.4. Weryfikacja spójności strategii OMGGS z dokumentami strategicznymi poszczególnych samorządów wchodzących w skład OMGGS, uczelni zlokalizowanych na terenie OMGSS oraz strategią województwa pomorskiego;
- 5.5. Na bazie opracowanej strategii OMGGS zaplanowanie konkretnych projektów wdrożeniowych umożliwiających realizację opracowanej wizji kierunków rozwoju gospodarczego OMGGS.

6. Załączniki:

- 6.1. Analiza SWOT